

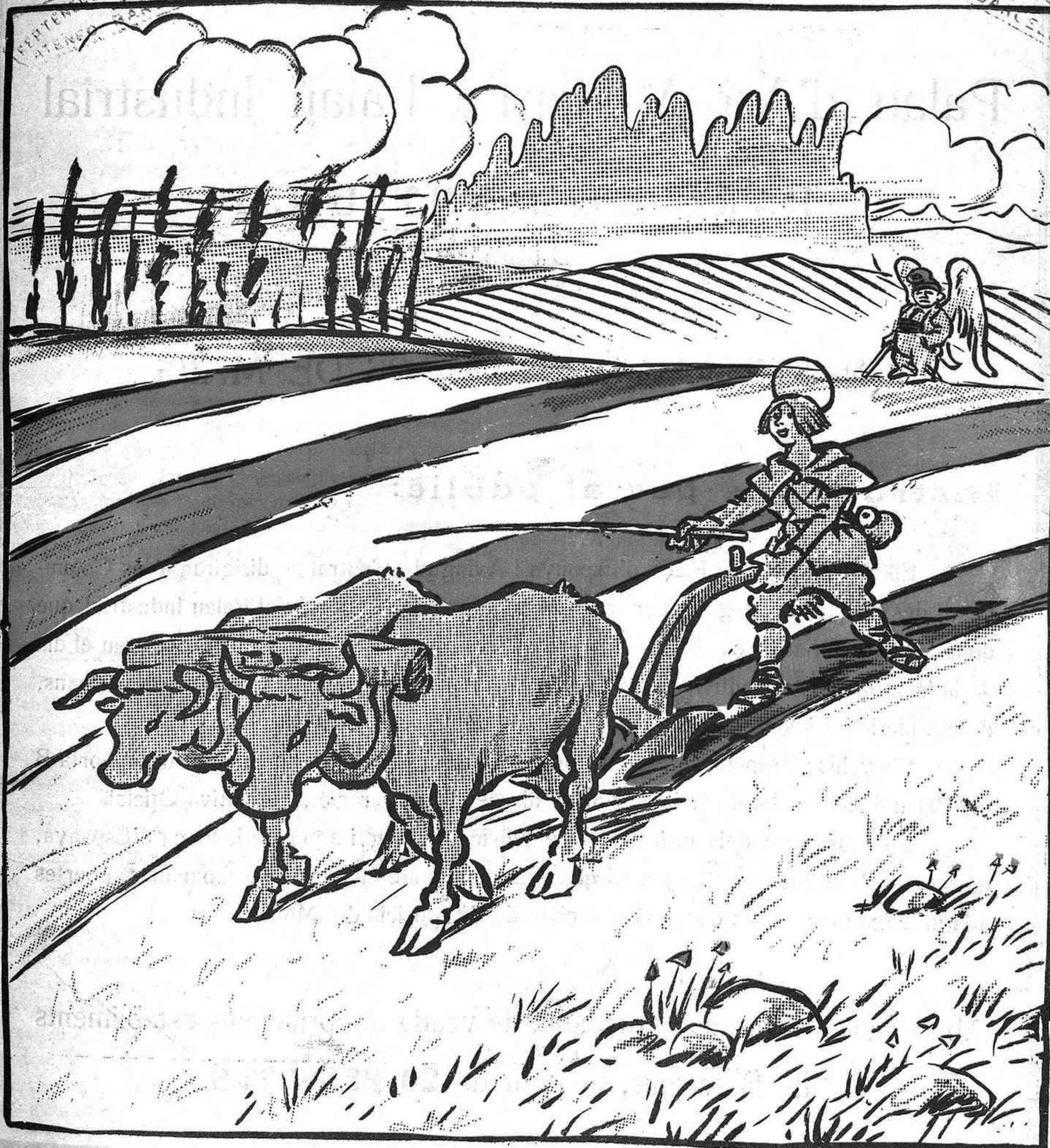

Barcelona 18 de maig de 1923

La Quella de la Torratxa

Any XLVI Número 2306 15 cèntims — Atrassats, 30

PERTENEC A LA BIBLIOTECA DE L'ATENEU DE BARCELONA

SAN ISIDRO, LABRADOR.

L'angel català.--Aquest paio, llaurant, llaurant, em deixarà sense bous i sense terres.

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

Palau d'Art Modern i Palau Industrial

PARC DE MONTJUICH

INAUGURACIÓ EL DIA 26 DE MAIG

Instruccions per al públic:

Els vehicles, per la Plaça d'Espanya i Avinguda Central es dirigiran a les Columnes, i des d'aquestes, seguint per la dreta, aniran fins a la porta del Palau Industrial que dona sobre la Gran Plaça situada darrera les Columnes. Per la dita porta entraran el dia de la inauguració la comitiva oficial i el públic de cotxes i automòbils. Guàrdies urbans, de cavalleria i d'infanteria indicaran el trajecte a seguir.

Els vehicles esperaran els seus ocupants al carrer de Lleida, davant de la porta B del Palau d'Art Modern, per on sortirà el dia de la inauguració la Comitiva Oficial.

Els passatgers dels autòmibus i el públic que vingui a peu de la Plaça d'Espanya, entraran a l'Exposició per les portes que estaran situades al peu de les Columnes, obertes a la mateixa tanca blava que clou el recinte de l'Exposició del Moble.

Abonaments d'entrada permanent, de venda als principals establiments
de Barcelona, al preu de **20 PESSETES**

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

La raó de la derrota

Tots han convingut que la desfeta de l'Europa ha estat un cinquanta per cent per la fatalitat i un altre cinquanta per cent per la traçuda habilitat dels adversaris. Afirmen, tot seguit, que l'Europa ha estat derrotat perquè no han sabut ésser catalans.

Apressem-nos a declarar que no posem en plet el seu patriotisme. Tot ho fan en català, i tots deuen cantar *Els Segadors* arribada l'hora. Ens referim a que no han posat en pràctica aquells vicis nostres que són les nostres virtuts, o si se vol, la nostra força. Un català és un home que, en el parlar fa incisos. Doncs, en la vida, també ne fa de incisos. Ell es guarda sempre una poma per a la set, i quan els altres hi van, ell ja hi torna, i sap segar l'herba sota els peus, i mai vé de l'hort i no té pa a l'ull, i altres condicions precises per a les pràctiques comercials, la política electoral i el joc del futbol. Però aquesta vegada, els nostres jugadors han tingut pa a l'ull i s'han deixat segar l'herba i amagar l'ou, o sigui, que han badat, precisament per fer l'«hidalgó» i no el català.

An ells els hi tocava el jugar franc i a nosaltres el fer la traveta; an ells, l'empenta i a nosaltres l'entremaliadura; an ells l'ofensiva, i a nosaltres la defensiva. I tot succeí a l'inversa. Els lleons del Nord, jugaren com a guineus, i les guineus mediterrànies, jugaren com grans d'Espanya que s'entretinguessin. Ens fa l'efecte que allò de que «Cataluña tiene un hijo—tiene un hijo menestral» seguirà essent veritat i que el bon fill menestral juga al futbol.

Al comerç no ens fan *goals*. Per l'Argèlia diuen que un català enganya a dos jueus. Es molt possible. Però durant la guerra, quan enganyàvem a tothom, els magatzemistes quan tenien de pujar al pis deien a l'encarregat:

—Si vé algú, vosaltres mateixos, si el que vé és un grec, aviseu-me.

Els grecs eren els únics a qui temien els nostres

comerciants, car els grecs, tant els antics com els moderns, han estat sempre gent múrria, pensantse-les totes i no mirant prim quan de guanyar se tractava. I el guanyar no és solament cosa del negoci, sinó del joc, i els catalans sabien que tot lo que ells eren capaços de fer pel guany, ho farien els grecs. I és que els nostres comerciants deien que eren catalans, és a dir, homes que conjuguen el verb badar, verb que no té cap llengua més que la nostra, i sospitant que els grecs tampoc badaven, prenen totes les precaucions. Doncs els nostres jugadors no s'en recordaven del verb badar, i el grec, és a dir, el basc, els hi guanyà el campionat.

Per això diuen els del Barcelona que ells no haurien perdut, perquè s'en recordaven de que són catalans i de que els catalans, no baden, ni en el comerç i per això tenim l'aranzel, ni en els tallers i per això hi ha el sindicalisme, ni en la política i per això triomfa la «Lliga». I en el futbol s'ha d'ésser «Lliga», que ja és sabut, que diu ella que és Catalunya. El Barcelona és la «Lliga» del futbol i guanya el campionat. L'Europa, és l'Acció Catalana, i per això va perdre. L'Acció Catalana, tingué més vots i perdé l'acta. L'Europa, jugà més, i perdé el campionat. En poc temps han estat dues badades lamentables, que posen en mal lloc la fina vivor de la raça, perquè han oblidat que don Quixot fou sempre vençut a Barcelona.

PARADOX

Catalanisme mal entès

A Sant Boi fan una festa major, per a no ésser menys que els demés pobles. En aquesta festa major, com en les dels demés pobles, hi han unes funcions de teatre. El programa de les funcions d'aquest any a Sant Boi es compon de dues obres: *Marianela*, del mestre Pahissa, i *La Monteria*, del senyor Guerrero.

No està malament que en un programa hi hagin obres per a tots els gustos, per al més exquisit i el més barroer, el més baix, el més rampló. *Marianela* és una obra que té la dignitat que ha de tenir tota obra d'art. An En Pahissa, *Marianela* li ha costat molt temps de treball, moltes engúnies. Al senyor

Guerrero li ha costat fullejar unes quantes edicions musicals de la casa Dotesio.

Doncs bé, aquesta representació de *Marianela* a Sant Boi valdrà an En Pahissa trenta duros, i la de *La Monteria* n'hi valdrà al senyor Guerrero noranta. Aquí es parla molt de catalanisme, però se'n fa molt poc. No tolerant aquestes vergonyes, i protegint un xic més als nostres artistes, el catalanisme seria més eficaç del que ho és ara. I més digne.

Els que perderen

Quan a la tribuna d'*El Sol* va aparéixer el resultat del partit de campionat de futbol, un amic digué:

—Ja sé qui hi ha perdut.

—Naturalment—responguerem.—Ha perdut l'Europa.

—I algú més.

—I el club.

—I algú més.

En Giralt i En Capdevila, autors de *La Cançó de la Rambla*, l'últim èxit de la temporada.

—Els entusiastes del club.

—I algú més.

—No hi atinem!

—Els que han perdut, sobre tot, són els amos del «Monumental Bar» de Gràcia.

El carrer florit

Una vegada a l'any, la matinada de Sant Pons— aquest pobre sant que, al revés dels bords que no tenen cognom, ell en té, però no té nom,—quan la matinada il·lumina la ciutat d'una lírica i blava resplandor, el carrer de l'Hospital s'omple d'herbes perfumades i d'humils flors de la muntanya.

El pou negre i pecador del carrer, ple de tavernes sòrdides i de dones pintades que, al no poguer vendre altra cosa—no tothom pot posar botiga,—venen l'amor, s'omple de perfums de bones herbes remeieres, d'olors de muntanya i terra humida, d'olors de rosada, de lluna, d'estrelles i cel blau. I les aceres—les aceres per on les altres nits han passejat, en un diàleg deliciós i canalla, la misèria i el vici, la tristesa i el crim—floreixen com en un ingenu miracle d'*ex voto*.

La farigola, el romaní, l'espígol, la menta, la ulivarda, la ginesta rossa com una cabellera, el puniol, la «Maria Lluisa», que és tan deliciosa que fins té nom de dona, les roses de pastor.

El carrer es converteix en un pessebre: un pessebre sense muntanyes de suro, ni cases de cartró, ni rius de paper de plata, i en els que les figures no hi van a adorar un déu d'amor, però que, pel miracle florit i perfumat, senten la seva vida ressucitar al fons del cor com una flor més.

Els balls «chic»

Se balla a tot arreu. Hi ha una passió coreogràfica, com hi ha una passió política i una passió esportiva. El tango encara es balla, el fox-trot encara agrada, però el shimmy és el rei de les danses, com abans era el vals.

Un dels balls més concorreguts és el del Ritz, on fins el dissabte ballen.

—Sí que està ple això—advertirem.

—Ja veurà—ens respongué un habitual.—Aquí vé tota la setmana anglesa.

Buirac. Poemes de Salvador Torrell i Eulalia. MCMXXIII. Reus 3'50 pessetes.

L'autor d'aquest llibre déu ésser un jove molt jove. Pobre d'ell si no ho és. Essent d'un jove se li pot perdonar la publicació d'aquest llibre en el que hi han uns *Poemes de fàstic* veraderament fastigosos i innocents. Aquest és el major defecte del llibre: L'innocència, una innocència de criatura entremaliada.

Potser aquest llibre, amb la seva ornamentació, i «la bagassa i el *querido*, un gos peter que lladra, sang que degota una misèria física que s'ensenya—home, per l'amor de Déu, senyor Torrell, certes coses no s'ensenyen!—els petons que es cotitzen a deu cèntims»—quina baratural—i altres excessos; potser aquest llibre,

PRECAUCIONS

—El señor gobernador nos fa vichilar porque, según dicen, este Segarra quiere incendiar las chinesteras, ¡y eso no puede ser!

diem, a Reus haurà fet una revolució i el senyor Torrell serà l'«enfant terrible» del carrer de Monterols.

Però l'autor de *Buirac* ha de tenir més altes i nobles ambicions i desfer-se de la innocent mania d'*épater le bourgeois*, i estudiar serenament, ja que en aquest llibre seu que ens ha enviat s'hi endavina un poeta de debó. Però sens presenta tan espellifat, tan ple de parracs, que fa llàstima.

El socialisme i el problema de Catalunya. Rafel Campalans. Pròleg de Gabriel Alomar. 0'50 pessetes. Barcelona.

En Rafel Campalans és un dels homes més intel·ligents de Catalunya. Consti que, en aquest cas, entenem per Catalunya, el poble, la massa, que és lo que dona categoria al territori. És un dels homes més preparats per a l'acció de favorir al poble: amo la seva cultura, amb la seva bona voluntat, amb la seva fe. Quan tothom escriu novel·les, comèdies per a Romea, o versets ridículs per als Jocs Florals, En Campalans escriu per al poble, amb una gran claretat i una dolça ironia. Quan tothom parla a «l'aimada», ell parla al poble.

Aquesta conferència que ens ha enviat,—al revés de les demés conferències escrites àridament i amb els estils més pedestres,—l'hem llegida amb veritable delectació.

ALFA

Altres llibres rebuts: *Pels camins de sang i de dolor.* Domenec Juncadella.

Des de Itàlia

DE FEIXISME

Tornem a entrar a la bella Itàlia i lo primer que fem és el saludo feixista.

Nosaltres sempre havem estat així: seguir les costums de cada poble. Si entrem en alguna mesquita, ens treiem les sabates i els mitjons. Si entrem a missa, el capell. Si anem a Anglaterra, mengem patates; si anem a França, no prenem Pernod, per motiu de que està privat, i si avui per demà anessim a Rússia (de lo que no tenim cap intenció), repartiríem lo que portessim, encara que tenim el dubte que ells repartissin lo seu per germanor comunista.

Fem el saludo, doncs, a l'entrar, i com que avui an aquesta Itàlia no es parla més que del feixisme, entrevistem a dos italians, que venen an el nostre cotxe.

—N'estan contents?—els preguntem.

—Més que contents--ens contestaven.--Encantats! La Itàlia fa un any era una olla (això d'olla no és italià). Tothom era ferroviari, o guarda consums, o empleat: tothom cobrava i ningú pagava. El pagès que sabia de lletra ja no cavava, es feia carter; hi havia més carters que cartes, i els pocs que no teníem empleo feiem un paper tan de ximple que no gosàvem sortir de casa.

—Per què portes dol?
—Perquè ens han deixat sense pilota.

—Mira, papà, un cavall amb trajo de bany!

LA UNICA SOLUCIÓ

—Una caritat per uns senyors que eren rics i que de resultes de lo del Banc de Barcelona ja no en són!...

»Ha de contar—segueixen dient-me—que els ferroviaris de Itàlia passaven de doscents cinquanta mil, i que tots viatjaven de franc, i no a tercera, sinó a primera, i viatjaven totes les famílies, i els amics de les famílies, i com que tot era de tots se'n enduien els poms i els coixins i deixaven els vagons lo mateix que pisos per llogar. Ara n'han despedit trenta mil, i els trens caminen lo mateix que abans, i com que els feixistes vigilen per l'ordre i per la netedat, això està net, com vostè pot veure, i el que no paga no viatja.

—Però els trenta mil despatxats no'n deuen estar gaire de contents?—els diem.

—En Mussolini no s'hi encaparra amb aquestes coses. Els suprimeix, i caigui qui caigui. Ara ha suprimit dos ministeris, tres ministres i cinc subsecretaris, i ens havem adonat d'un fet: i és que no els necessitavem. Les coses marxen lo mateix que abans havent fet grans economies. Així és que anant liquidant ara una oficina i ara l'altra, arribarem que donarem corda a Itàlia i marxarà sola. Espanya tindria de seguir l'exemple.

—A Espanya—li diem—hi ha cinc cents ministres que esperen torn i tenim de col·locar-los. La nostra Espanya és un país que cada capital de província dóna de dos a tres mil grans homes.

—I aquí també, però En Mussolini els ha reduït a homes naturals. No volem eminències de cap mena,

sinó gent que sàpiguen de l'ofici, i l'ésser ministre no és cap ofici. Es un deliri de grandeses que la nació té de pagar-les.

—I si suprimissin el ministre de la guerra—vàrem dir,—qui faria la guerra?

—Els feixistes.

—I el de marina?

—També els feixistes. Els feixistes tant serveixen per dirigir i portar un barco com perquè el barco els porti an ells. Mercès an ells, tenim a Itàlia una policia de franc.

—Però perdoni—li diem nosaltres,—a quina hora treballen aquests feixistes, havent d'anar d'una banda a l'altra?

—Això no ho sabem ni ho volem sapiguer. Treballen quan poden o quan volen.

I com que ens apropavem a Roma, vàrem fer la darrera pregunta:

—I si caigués En Mussolini?

—No pot caure.

—Per què?

—Perquè té els feixistes.

—Però si així i tot, caigués?

—Com que llavors cauria Itàlia, no hi hauria necessitat de feixisme.

XARAU

ROMEA

A hores d'ara ja sap tothom que *El Foc de les Ginesteres*, poema patriòtic del poeta Josep M.ª de Segarra fou un èxit. Insistir sobre lo mateix no cal.

Però si que cal dir que *El Foc de les Ginesteres* és una demostració més d'aquella poètica fortitut que cal reconèixer en tot moment an En Josep M.ª de Segarra la qual el posa al cap dels joves poetes de la terra. Els versos d'En Segarra, demés d'inspirats, són valents, d'una escaienta franquesa. En canvi, teatralment, *El Foc de les Ginesteres* no és lo que hauria d'ésser. Més que una obra teatral, són una sèrie de quadrets patriòtics lo que ens presenta En Josep M.ª de Segarra.

Es distingiren en l'interpretació, l'Enric Giménez que celebrava el seu benefici, la senyoreta Ortiz i En Graces.

La presentació, cuidada.

NOVEDADES

Com una mena d'epitafi, parlem-ne d'aquella famosa obra titulada *El Cazador de Tigris*. No creguin pas que els enganyem. És una història, una historieta, una auca, una *aleluya* del *Colorín* o qualsevol altre setmanari infantil.

Que n'hi passen de coses, Mare de Déu dels Desamparats, i consti que no ho diem pels autors.

Segurament que els senyors Moran i Castellví no tenen altra feina, però si per cas en tenen que la facin, que no hi perdin el temps en el teatre.

El mestre Aulí.. anavem a dir ha fet una musica. Nosaltres no sabem si ho és més o ho és menys, però podem assegurar que musica no ho és. Deu tractar-se d'un art nou. Ja el planyem pobre mestre Aulí amb tanta ignorància com hi ha per aquest món de Déu.

Interpretació i presentació, a l'altura de les circumstàncies.

TIVOLI

La setmana passada s'estrenà l'opereta en un acte *La reina del opacio*. Es tracta d'una *Toopereta* corrent, potser amb menys gràcia que les corrents i que el públic va deixar passar amb aquella santa indiferència.

GOYA

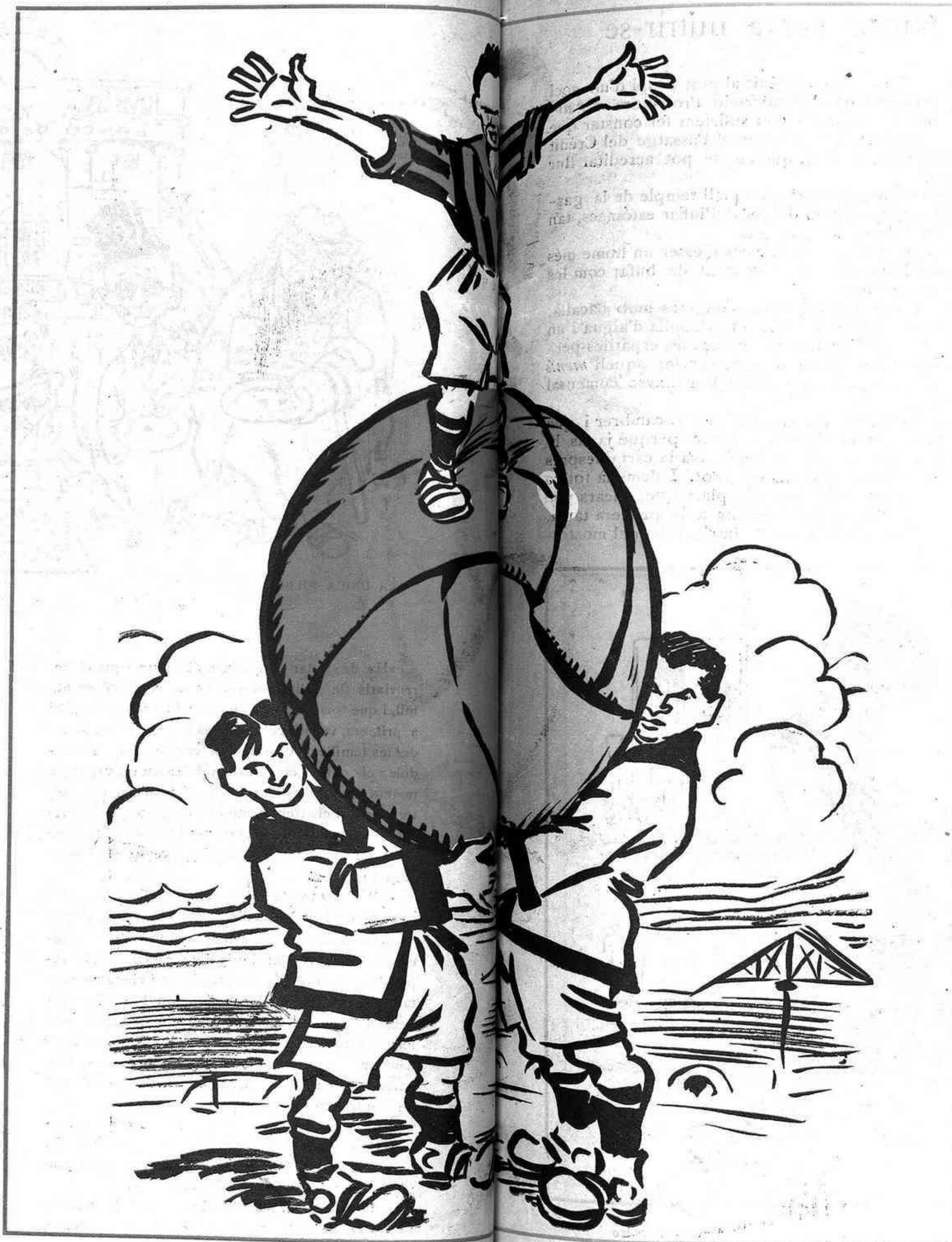
Alternant les representacions amb l'aplaudida companyia Diaz-Artigas, s'han presentat an aquest teatre els «societaries» de la Comèdia Francesa Mme. Cecile Sorel i M. M. Lambert i Ravet, havent constituït un gran aconeteixement artístic.

Nosaltres hem assistit a la representació de *El Misanthrop* d'En Moliere, i de *La Princesse d'amour* d'En M. Louis Payen.

L'interpretació de la primera, sobretot, és digne de tot elogi, no volguent dir això que no els mereixi la segona. Unicament que el nostre públic quedà quelcom sorprès per la manera enfàtica que reciten els versos els «societaries» de la Comèdia Francesa, ben diferent dels nostres artistes.

En ambdues obres Mme. Cecile Sorel va tenir moments felicíssims exterioritzant el seu temperament dramàtic i la seva molta feminitat. Mereixen tota mena d'elogi, M. M. Lambert i Ravet.

Afegim que fou verament exquisida la presentació en escena de *Una nit d'Octubre* d'Alfred de Musset amb que acabà la segona vetllada dels «societaries».

—Hem perdut, però perdut amb honra.

PRINCIPAL PALACE

A l'èxit de *Roma se divierte* s'hi afegeix el d'*El Príncipe Carnaval* que si bé de moment sembla que no té cap novetat per a nosaltres ho és tota una novetat, tant pels quadros que s'hi presenten com per les novetats coreogràfiques.

El Príncipe Carnaval, junt amb *Roma se divierte*, seran per molt temps les obres del nostre públic.

VICTORIA

Dues estrenes, *El Alcalde de Grifones* i *El Sacristan de Santa Rita* la primera de R. Acevedo i mestre Viladomat, la segona de donya Encarnació Osés i J. Valls Jaquemot musica de la senyoreta Paquita Brotat.

Ambdues obres no són gran cosa. *El Alcalde de Grifones*, de totes maneres té una musiqueta molt cnsopogada i agradable.

NUEVO

La cançó de la Rambla. Aquest és el formós títol de la novel·la que divendres passat s'estrenà i que firmen els senyors Lluís Capdevila i Casimir Giral junt amb el mestre Stolz.

La Cançó de la Rambla, com diuen els seus autors, és una novel·la, amb aquell agredolç del sentimentalisme i la gresca, sense que hi manqui aquella fina ironia que tots coneixem an En Lluís Capdevila.

Vol dir això que *La Cançó de la Rambla* és una obra perfecta com calia esperar d'autors que tenen merescudament reconeguda fama? No. *La Cançó de la Rambla* té algun defecte que li priva de sortir triomfant del tot. Un d'ells, és l'haver descuidat el simpàtic tipu del senyor *Papet* amb qui el públic desseguida fa amistat. I un altre, el no haver fet sentir al públic l'afinada *Cançó de la Rambla*.

No obstant, i si fem comparacions, *La Cançó de la Rambla* és digna de tot elogi, car en ella hi poden haver equivocacions, però n'hi han d'altres que són una equivocació sencera.

Demés, apart d'alguns elements, els quals ja mencionem, la interpretació no va ajudar-hi gaire. Sobre tot an el quadro del *Refectorium*, quadro que ha d'ésser moviment, vida, de tot hi havia menys d'això.

Interpretació? Davant de tots, fins davant les senyores, En Perico Segura plè de bona voluntat i demostrant-nos a cada moment qu'és un gran còmic, un dels millors còmics del gènere. Després la Lloró, molt ajusta la i expressiva, l'Albiach, molt graciosa, la Padrones, que diu molt bé i té pasta d'actriu.

I En Díaz, i En Ponseti.

Dels demés més val no parlar-ne.

FUTBOL

Ja s'ha celebrat el sensacional partit de final del campionat d'Espanya. Han anat per terra totes les il·lusions, i ja ens hem quedat sense campió. L'equip representatiu de Catalunya trobà un temible contrincant, i encara que diguin i deixin de dir, la victòria la tenen ben guanyada i s'ho mereixen, tant com s'ho poden merèixer els del Europa.

Demés, com que ja estic tip de batre el «record» de curses a peu pujant de la Rambla al carrer de Salmerón per reclamar un «pase» que no se m'ha entregat encara, i com que no estic disposat a gastar perquè gastin els demés, no segueixo parlant del par-

tit, perquè no poguent-hi anar de gorra vareig anar-me'n a veure un partit a la cantonada del carrer de casa.

No tenim dret a queixar-nos, car això del campionat ha anat a torna pinyols.

Els cantàbrics ens usurpen un títol, però nosaltres també els hem usurpat a «patades» el campionat del grup B, per obra i gràcia dels «pinreles» del Martinenc.

HOCKEY

Es diu també que el que fa de governador vol implantar aquest deport entre els individus que porten el nom de policia.

Segons xafarderies, tindran per mestre un home que fa vint anys porta crosses sense ésser coix.

BASSE-BALL

Ja en tenim un altre a la llista; ja tenim una altra excusa per a fundar la mil·lèsima revista d'esports.

Hi anirem perquè tenim ganes de riure i perquè també hi aniran les digníssimes autoritats que, si bé no brillan per su ausencia als actes d'aquesta classe, ja ho fan amb actes d'alta cultura i d'alta ciutadania.

HIPISME

Es el deport de les contravencions governatives Es prohibiren les carreres i el joc, i amb les gambades dels cavalls de cursa se imposen de nou les carreres i el joc.

REFLI I

Nutrir per a nutrir-se

Perquè es dongui crèdit al gest propi d'un soci honorari de l'«Associació Protectora d'Animals», és abastament suficient fer constar que aquest cas va passar en el Passatge del Crèdit i en el Restaurant Vila, que també pot acreditar llur veracitat.

El protagonista entrà en aquell temple de la gastronomia atret pel nom del local d'inflar estómacs, tan popular ací com a Matafaluga.

S'assegué bufant, car ademés d'ésser un home més bufat que bufó tenia la necessitat de bufar com les eugues prenyades.

Cridà el cambrer i demanà mongetes amb bacallà, un tall de cansalada fregida, una ampolla d'aigua i un escuradents. El cambrer no arronçà les espatlles perquè sempre les hi porta i seguí servint aquell menú més propi d'un galet que d'aquell manxesc comensal de passatge.

Però ço que va desballestar més al cambrer i que no li va fer tornar els cabells blancs perquè ja els hi té, va ésser al sentir com li demanava la carta després d'haver-se engolit el menú vulgarot. I demanà tot ço que hi ha d'exquisit, tots els plats que, encara que eren de segon àpat, foren servits a la primera taula.

El maître, que se'l mirava intrigat des del mostra-

TRAGEDIA DOMÈSTICA

El pare. — El murri! El poca vergonya! Amb mi s'havia d'haver trobat! No m'ho hauria fet a mí, no!

dor, no pogué més i, tot displicent i amb el somriure que treu pels clients sense treure's la mà de la butxaca, li preguntà:

—Està satisfet? No comprenc perquè ha demanat de primer plats tan ordinaris i després ha escollit els de primera categoria. Es molt original!

—Ja veurà—contestà l'home satisfet.—Un servidor té el cuc solitari, sap?, i per a no debilitar-me, començo menjant lo més tronat perquè s'atipi el cuc, i així, deixant-lo ben fart, puc empassar-me amb tota tranquil·litat tot el que'm vé de gust.

FERRAN D'EGARA

Els jeroglífics de la circulació per les Rambles ja han trobat un especialista. Un vell artesà del Poble Sec ha obert un «Curs sobre la manera de circular per les artèries principals.»

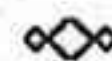
Esperem que molts dels seus alumnes esdevindran, al seu torn, professors d'art ambulatori i aniran per Catalunya a ensenyar a les multituds—car hi han molts trens que venen a Barcelo-

na,—la manera d'atrevir-se sense ésser aixafats per cap obstacle animat.

El monument aixecat per a perpetuar la memòria d'En Verdguer sembla que s'anima.

La sensibilitat de bons regidors i la mà destra dels treballadors de la pedra, es mou per a convertir en un sol poema de pedra la labor poemàtica del gran poeta.

De tant en tant, el *Nuevo Mundo* publica la testa *sabionda* del mestre Xenius. Diem del mestre perquè recordem que, durant el seu imperi en el Institut d'Estudis Catalans, si enviaven ordres al seu domicili reclamant la seva presència, la serventa objectava:

—El mestre reposa.

I el mestre segueix reposant, intrigant i posant davant dels objectius fotogràfics per a embellir les seves «paliques» amb la bellesa del seu rostre.

Diu En Segarra:

«...sense olrà amb el nas
la terra tremolant i perfumada...»

Bu! No concebim aquesta inverosimilitat, encara que el *dandy* de la poesia ens l'hagi clavada pels nassos amb la seva floresca i poc natural poesia.

EL NOU DIPUTAT

— Res de paraules! Res de promeses! Jo soc un home de fets. Abans d'un mes tindreu banda municipal!

Hem fullejat llibres i tractats i poden ben creure que fins ara no hem trobat res que ens demostrï on tenim el lloc que supleix les funcions nassals.

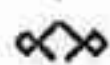
La nostra ESQUELLA és invulnerable. Ni s'erquerda ni es rovella. No compremem doncs, com ni ha qui es proposa empudegar el carrer del Olm on es recull per a sortir cada divendres amurada d'alegria.

Si no hi ha res que l'encostipi, tampoc hi ha res que li privi de respirar encara que sigui el perfum de claveguera tan poc sà pels veïns d'aquell carrer. L'ESQUELLA no es queixa, no, sinó que no pot estar-se d'esquellajar en defensa de la salut pública.

Ja ens sabrà donar la raó el simpàtic regidor del districte V si és que mai s'atreveix passar-hi sense escafandra.

Segons *El Progreso*, l'obra més dolenta que s'ha estrenat des de deu anys ençà és *El foc de les ginesteres*, d'En Josep M. de Sagarra. *El Progreso* és un diari escrit amb els peus; per això els dies que plou no surt. En Josep M. de Sagarra està massa amuut perquè el llot d'*El Progreso* el pugui empastifar

D'En Joan Badia coneixiem uns versos, uns contes, d'una elegància i emoció que en pocs poetes havíem trobat. No obstant el nom de Joan Badia era gairebé el d'un desconegut. Joan Badia és una estela fugaç de daurada claror en mig la lletgesa.

Ha mort als vint-i-quatre anys a Girona. *La Publicitat* llença l'idea de reunir en un volum les petites obres disperses del jove poeta. Sempre seria millor que publicar les extravagàncies que es publiquen.

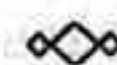

Abans el poeta, trovador, versaire, bard, romancer, rpiós, carriñol, somnia truites, Pierrot de terrat o Colombina de cel obert, que podia sortir premiat en els Jocs Florals de Barcelona, podia obligar la consideració pública perquè ja havia pujat al pinacle de la glòria

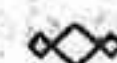
La LLURÓ, primera tiple del «Nuevo»

Ara, la valor d'un destell-poètic es pesa amb la bàscula del ritmar per intuïció i no pel nombre de premis florals a preus convencionals i de llibres que costen i rendeixen tant com les molèsties que ocasionen

En els anuncis del tramvia, aquells anuncis que tapen la indicació de ruta, hi hem llegit: «Edén Concert. La Bàrcena».

Això ens ha sorprès desagradablement. Caram! La Bàrcena al «Edén»? Si que pobra senyora ha anat a *menos!*

A Barcelona surt diàriament un paper lerrouxista, mancat de tot interès i de tota gràcia, i escrit en un llenguatge de taverna, que's dedica a insultar tot lo català i a fer el valent. En aquest paper hi hem llegit:

«La Acció Catalana, ese absurdo partido político que padecemos en Cataluña...»

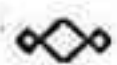
Què és això de *padecemos*? Què és això de pluralitzar?

Apa, home, que tots ens coneixem!

Aquest paper lerrouxista parla també, indignat, del robo de l'acta de Figueres-Vilademuls. Aquesta indignació ens l'expliquem perfectament:

Les dones públiques es posen furioses quan els hi parlen de l'honra que han perdut.

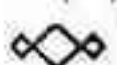

A Tarragona, el diumenge passat, després de catorze anys d'estar tancada la porta, va obrir-se la plaça de toros. Quin aconeteixement per als pobres tarragonins!

De fa molt temps que llegim en els diaris aquest títol, encapsulant tristes i vergonyoses gasetilles: «Los padres de los cuotas».

Ja sembla el nom d'una germandat o de qualsevol altra associació benèfica: «Roperio del Sagrado Corazón», «La Gota de Leche», «Los calzoncillos de la moral»...

Ja poden respirar amb tranquil·litat els quins desitgen adquirir una vivenda a bon preu per a escapar de les uncles d'algun propietari urbà sense consciència, que els estigui escorxant de viu en viu. El *Congrés de Cases Barates* celebrat a Barcelona acaba d'aprovar unes conclusions encoratjadores, capaces d'aixamplar el cor de tots els aspirants a tenir-ne. Ara només mancarà que se'n facin de cases i que n'hi hagi per a tothom qui en vulgui.

Per ço els hi aconsellem als aspirants a propietari, que es posin tranquils i que, de passada, es facin retratar.

En els «Jocs Florals Catalans» de l'illa de Cuba, celebrats a l'Havana, han sigut premiats amb diferents grapats de dollars uns quants poetes de la nostra terra que no hi veuen de cap ull, de contents.

No deixa d'ésser curiós que la dolça poesia que aquí no dona res, produeixi premis de cinquanta i cent dollars a la Perla de les Antilles.

D'extendre's la cosa, aviat el de poeta seria un ofici lucratiu, sobretot per als agabelladors de Jocs Florals.

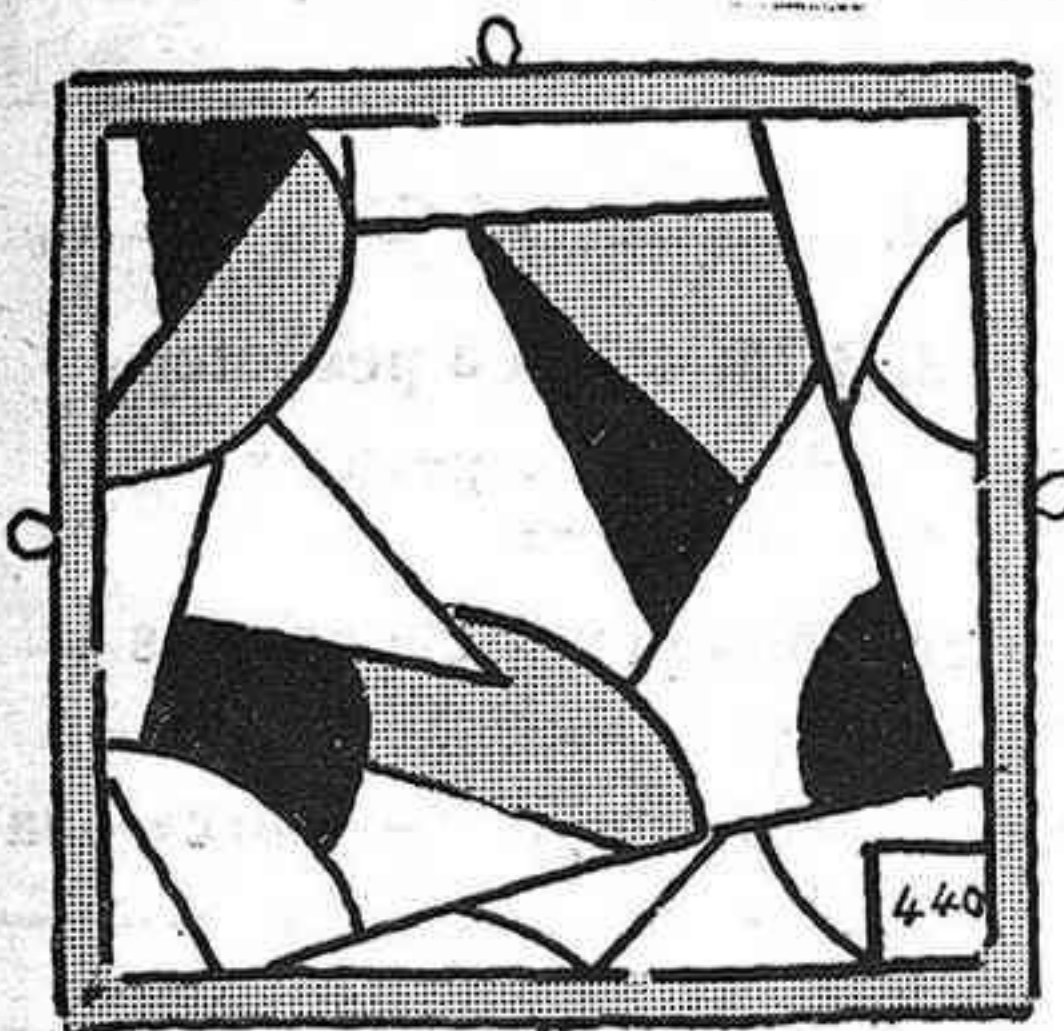
G. PIJOIS.—La Cantera

Cuirros, bacallans o suro,
al qui ho endavini un duro

BASSÓ.—Després del ball

Una secció espiritista
a on no es veu ni el bromista.

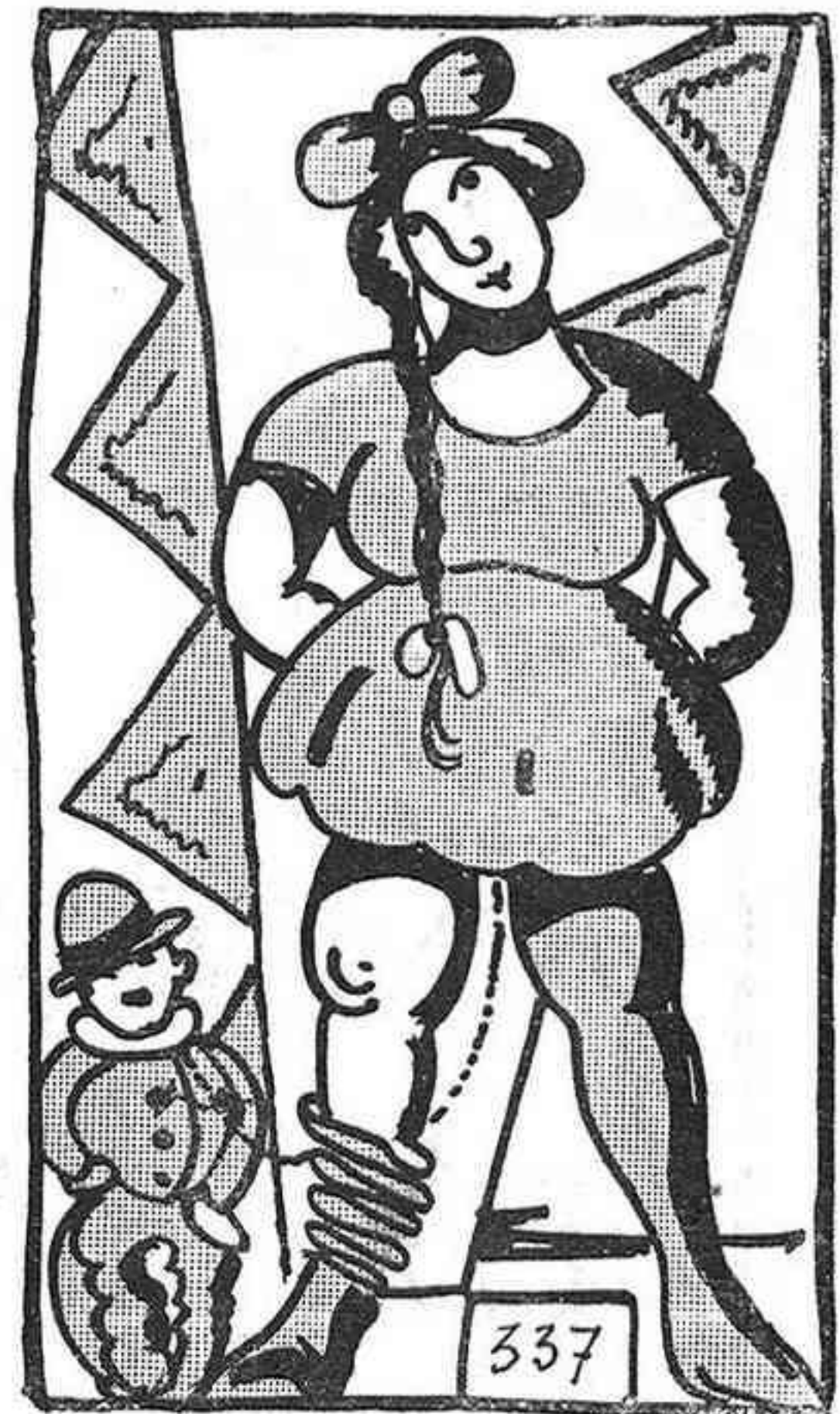
VENEDORS DE PEIX

Tan mateix :
és igual que venguin peix,
que bolados.

SOLÀ.—Retrat d'home

Com molt temps m'hi he d'estar,
què puc fer sinó fumar?

MONPOU.—Eva i Charlot

Aquest Charlot tan bufó
i l'Eva, són de cartró.

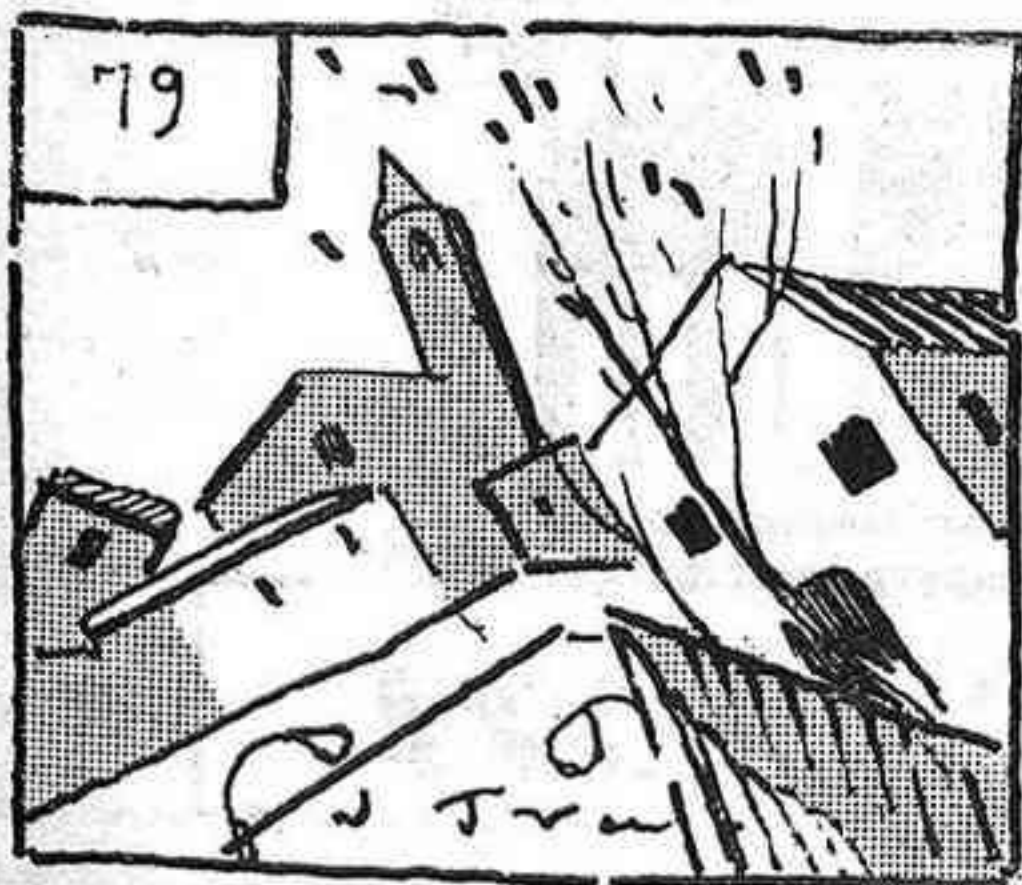
SALVADOR.—Blau

Es distingeix per lo fina
la senyoreta Sardina.

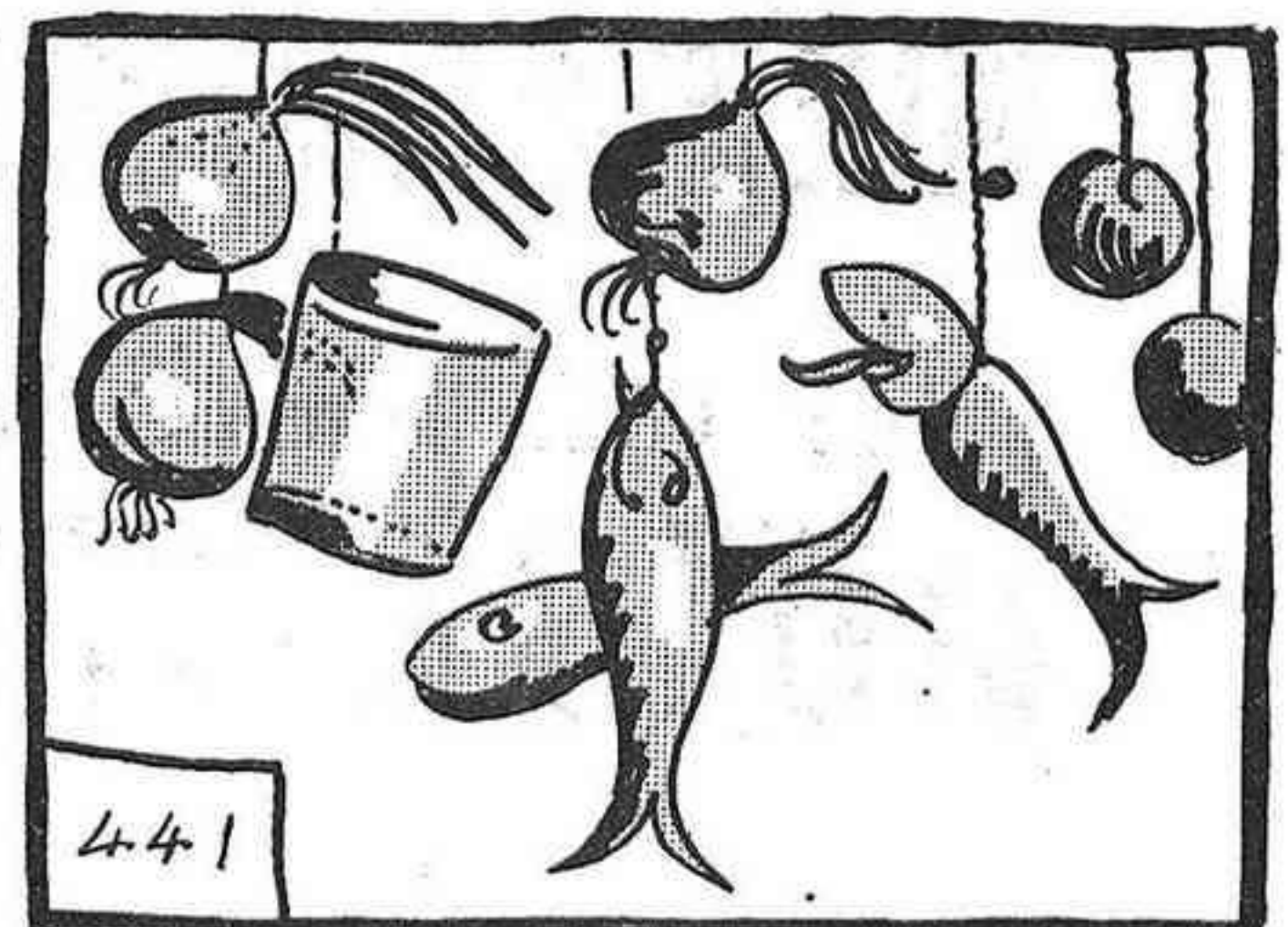
PIO.—Solitud

Que un egipci tan formal
pateixi mal de queixal!

FRAU.—El carrer està trist

A este tan firme paisaje
debes ponerle un sostén,
pues el tiempo está revuelto
i se te'l pot endur el vent.

OPISSO.—Bodegó

Per més que diguin les ciències
no baixen les subsistències.

XOCOLATES DE CAN ≡ CAPELLA ≡

ANTIGA CASA FUNDADA EN 1700

LLISTA DELS MES ACREDITATS "COLMADOS" ON SE PODEN ADQUIRIR

Colmado Cararach, Plaça Urquinaona, 13.—
Colmado La Pilarica, de M. Mayolas; Corts, 704.
—Colmado El Sol, de Domingo Refá; València, 341 i Bailèn, 116; Sucursal, Girona 13 i Ausies March, 31.— Colmado La Palma, de J. Rodrigo; Passeig de S. Joan, 65; Sucursal, Clarís, 38.— Colmado de J. Forcada, Mallorca, 246

Pròximament continuarà la llista

PLA DE LA BOQUERIA, 2
BARCELONA

Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMA

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

Diògenes amb un llum cercava un home i no el trobà. L'hauria trobat amb la làmpara

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la

Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

Gran Restaurant "VILA"

Passatge Crèdit, 5 i 7

BARCELONA

CANVI D'AMO

Coberts-reclam a 2, 3'75, 4'50 i 5 pessetes

Abonaments de 30 coberts a 40 pessetes

» » 60 » a 75 »

Esplèndits salons per a banquets, casaments i bateigs

Es el restaurant més concorregut de Barcelona

VENGA ALEGRIA LA MARE

LA MONTERIA

per En Vendrell i En Lloret

SOLS SE TROBEN EN AQUEIXOS FAMOSOS DISCS

Agencia General per a Catalunya i Balears

PUJOL Carrer de Pelayo, 1 i
Ronda Universitat, 2

FONOGRAFS

DES DE

50 PESSETES

ESPORTS - SANROMA

OBRA NUEVA

Acaba de publicarse

GENERAL BERENGUER

Campañas del Rif y Yebala 1921-22

PRECIO DEL TOMO, PESETAS 5

Leyendo el libro del GENERAL BERENGUER formaréis juicio de como se prepararon las desgracias que España sufre en Africa.

Colección DIAMANTE

Obras de los más notables escritores nacionales y extranjeros,

van publicados 125 tomos a Pesetas 0'60 cada tomo

1. de Campeador. Doloras, 1.ª serie. 2. — Doloras, 2.ª serie. 3. — Humoradas y cantares. 4. — Pequeños poemas, 1.ª serie 5. — Pequeños poemas, 2.ª serie 6. — Pequeños poemas, 3.ª serie 7. — Colón, poema. 8. — Drama Unive sal, poema, primer tomo. 9. — Drama Universal, poema, segundotomo. 10. — El Licenciado Torralba. 11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie 12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie 13. E. Pérez Escribá. Fortuna. 14. A. Lasso de la Vega. Rayos del luz 15. F. Urreola. Siguiendo al muerto 16. A. Pérez Nieva. Los humildes. 17. S. Rueda. El gusano de luz. 18. S. Delgado. Lluvia menuda. 19. O. Frontaura. Gente de Madrid. 20. Miguel Melgosa. Un viaje á los infiernos. 21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra. 22. J. M. Matheu. ¡Bataplán! 23. T. Guerrero. Gritos del alma. 24. Tomás Luceño. Romances y otros excosos. 25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas. 26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra. 27. J. López Silva. Migajas. 28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos 29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos. 30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor. 31. M. Matosés (Corzuelo). ¡Aleluyas finas! 32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes). 33. A. Flores. Doce españoles de 34. brocha gorda.	35. José Estremera. Fábulas. 36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas. 37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos. 38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño. 39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos. 40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea. 41. Jacinto Laballa. Novelas intimas. 42. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados. 44. F. Pí y Margall. Diálogos y artículos. 45. Charles de Bernard. La casa de los amantes. 46. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde. 47. R. Altamira. Novelitas y cuentos. 48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli. 49. R. Soriano. Por esos mundos... 50. L. Taboada. Perfiles cómicos. 51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare. 52. J. Ortega Munilla. Fina. 53. F. Salazar. Algo de todo. 54. Mariano de Oavia. Cuentos en guerrilla. 55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta. 56. Francisco Alcántara. Córdoba. 57. Joaquín Dloenta. Cosas mías. 58. López Silva. De rompe y rasga. 59. Antonio Zozaya. Instantáneas. 60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire 61. L. Taboada. Colección de tipos. 62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla. 63. Angel R. Chaves. Cuentos de varias épocas.	64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato. 65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid Campeador. 66. Vital Aza. Pamplinas. 67. A. Peña y Gofil. Río revuelto. 68. E. Gómez Carrillo. Tristes idillos 69. Nicolás Estévez. Calandracas. 70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera. 71. A. Dumas, hijo. La Dams de las Camelias. 72. J. M. Bartrina. Versos y prosa. 73. F. Barado. En la brecha. 74. Luis Taboada. Notas alegres. 75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta. 76. A. Zozaya. De carne y hueso. 77. X. de Montepín. Muerto de amor 78. Conde León Tolstoi. Venid á mí... 79. A. Calderón. A punta de pluma. 80. Enrique Murger. Elena. 81. Luis Taboada. Siga la broma. 82. L. G. de Giner. La Samaritana. 83. Cyrano de Bergerac. Viaje á la luna. 84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana! 85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote. 86. A. Pestana (Gaiel). Cuentos. 87. Angel Guerra. Al sol. 88. T. Dostolewsky. Alma infantil. 89. E. de Amicls. Aire y Luz. 90. L. Garofa de Giner. Valentina. 91. E. de Amicls. Manchas de color. 92. Voltaire. Zadig y Micromegas. 93. M. Ugarte. Mujeres de Paris. 94. Obras menores de Cervantes. 95. Obras menores de Cervantes. 96. J. Pérez Zúñiga. Chapuceras. 97. Voltaire. Cándido. 98. Goethe. Las amarguras del joven Werther. 99. J. Benavente. Teatro rápido.	100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo. 101. J. León Pagano. La balada de los sueños. 102. A. Guerra. Polvo del camino. 103. Camilo Castello Branco. María Moisés. 104. Graella Deledda. Cuentos de la Cerdeña. 105. Antología taurina 105. Manuel Carretero. La espuma de Venus. 107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino. 108. Eça de Queiroz. La nodriza. 109. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra. 110. M. Sarmento. Así. 111. Felipe Trigo. A todo honor. 112. Manuel Ugarte. Los estudiantes de Paris. 113. Fray Luis de León. La perfecta casada. 114. Jorge Manrique. Poesías. 115. El Abate Prévost. Manón Lescaut. 116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar 117. J. Givanel Mas. Devocionario poético. 118. Miguel A. Ródenas. De las majadas al Otero. 119. E. Marquina. Juglarías. 120. Gabriel Miró. Los amigos, los amantes y la muerte. 121. S. Rusñol. Hojas de la vida. 122. F. de Lamartine. Rafael. 123. A. Karr. El perro de Sir John 124. E. Zamacols, Rick. 125. A. de Lamartine, Graziella.

La Ciudad de Barcelona

Itinerarios Prácticos

GUIA "LOP"

Un tomo tela con los planos de la Ciudad:

PESETAS 3'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o é en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebalxes.

AL·LEGORIA DEL MAIG

PERTENECE A LA BIBLIOTECA DEL ATENEU DE BARCELONA

Aquestes ja han fet la primera Comunió

Per l'Ascensió
cortinetes al balcó

PERTENECE A LA BIBLIOTECA DEL ATENEU DE BARCELONA

Gent de carrera

A portar el trasto vell de la sogra a l'Exposició del Moble